MALTA

QORTI KOSTITUZZJONALI

ONOR. IMHALLEF -- AGENT PRESIDENT
GIANNINO CARUANA DEMAJO

ONOR. IMHALLEF
TONIO MALLIA

ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI

Seduta ta' l-1 ta' Lulju, 2013

Appell Civili Numru. 11/2013/1

Joseph Camilleri

v.

Avukat Generali

Dan hu appell tal-Avukat Generali minn provvediment moghti mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fit-22 ta' Frar, 2013, li bih waqfet il-proceduri kriminali kontra Joseph Camilleri (li kien sejjer jghaddi guri talli agixxa bi ksur tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi, Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta), pendenti l-ezitu ta' dawn il-proceduri immirati ghal dikjarazzjoni li d-diskrezzjoni moghtija lill-Avukat Generali bl-Artikolu 22(2) tal-imsemmi Kap. 101 (li jawtorizza lill-Avukat Generali jordna li akkuzat jitressaq jew quddiem il-

Qorti Kriminali jew quddiem il-Qorti tal-Magistrati) jikser id-drittijiet fondamentali tieghu kif garantit bl-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropeja ghad-Drittijiet tal-Bniedem. Dawn il-proceduri qed jigu mibnija fuq dak li ddecidiet il-Qorti Ewropeja ghad-Drittijiet tal-Bniedem fit-22 ta' Jannar, 2013, fil-kaz **John Camilleri v. Malta**.

L-ewwel Qorti tat il-provvediment taghha wara li ghamlet il-konsiderazzjonijiet segwenti:

"Illi din hi decizjoni rigwardanti r-rikors sekondarju tar-rikorrenti Camilleri li permezz tieghu qed jitlob ghal rimedju provizorju fis-sens li sakemm jigi epurat ir-rikors principali rigwardanti l-allegata vjolazzjoni tad-drittijiet fundamentali tieghu kif minnu spjegat fir-rikors principali fuq riferit, il-procedura kriminali naxxenti mill-Att tal-Akkuza 16/2010 tigi sospiza;

"Illi in sintesi, r-rikorrenti qieghed isostni s-segwenti:

"1. Illi hu ghaddej proceduri kriminali *ai termini* tal-artikolu 22 (2) tal-Kap 101 fuq indikat li huma appuntati ghal nhar it-Tnejn, 25 ta' Frar, 2013;

"2. Illi din il-procedura ndikata fil-paragrafu precedenti hi effett ta' decizjoni mehuda mill-Avukat Generali skont l-istess ligi fuq indikata;

"3. Illi effett ta' tali decizjoni tal-Avukat Generali – li statutorjament mhux tenut li jaghti r-ragunijiet ghaliha – il-piena issa ndirizzata kontra r-rikorrenti hi ferm aktar oneruza kif jirrizulta mill-istess artikolu 22 tal-Kap *de quo*;

"4. Illi tenut kont li l-istess fatti jistghu jigu ugwalment indirizzati mill-istess intimat Avukat Generali fi struttura gudizzjarja differenti fejn il-piena statutorjament postulata hi ferm anqas gravuza, qed jigi ghalhekk allegat li l-fatt li l-imsemmi Avukat Generali mhux obbligat jesponi r-ragunijiet tieghu bi trasparenza hi in effetti in vjolazzjoni tad-drittijiet fundamentali sanciti mill-Konvenzjoni Ewropea u allura, tali nuqqas ta' trasparenza hi serjament pregudikanti ghar-rikorrenti;

"5. Illi in effetti, ghal dak li jikkoncerna din il-vertenza fil-gurisdizzjoni Maltija din l-istess sitwazzjoni issa awtorevolment attirat decizjoni mill-oghla qorti Ewropea fir-rigward fil-kawza **Camilleri vs Malta**, tat-**22 ta' Jannar, 2013**, li ghadha s'issa soggetta ghall-possibilita` ta' ri-ezami in sekonda istanza fl-istess gurisdizzjoni Ewropea;

"Ikkunsidrat:

"Illi stabbiliti l-fatti fuq sintetikament esposti ghandu issa jigi ndirizzat is-segwenti:

"1. Illi fir-rigward ta' xi argumenti sollevati mill-intimat Avukat Generali fir-risposta rilevanti tieghu ghandu jigi ribadit sintetikament is-segwenti:

"i. Illi pajjiz demokratiku li effettivament japplika akkost ta' kollox is-sovranita` tad-dritt u mhux biss jisfruttah ghall-finijiet superficjali u nefasti tieghu, ma jistax semplicistikament jittollera l-atitudini li ghaliex wiehed jippersegwixxi id-drittijiet legittimi tieghu jigi imbullat superficjalment minn min hu dovut li jkun jaf ahjar li "***qieghed jinheba wara paraventu***" biex ma jirrinfaccax il-konsegwenzi t'eghmilu;

"ii. Illi hi l-fehma ta' din il-qorti, xprunata kif inhi mill-insenjament tal-qorti ta' Strassburgu fir-rigward fuq riferit – nonostante xi vuci kontrastanti l'hawn u l'hemm – kull min *in buona fede* jfittex li jsahhah il-pozizzjoni legali tieghu billi jippersegwixxi d-drittijiet moghtija lilu wara snin ta' zvilupp legali fir-rigward, mhux biss ikun legittimament qieghed jippersegwixxi d-drittijiet li hu jista' jindirizza, imma jkun qieghed ukoll isahhah id-drittijiet tal-kollettivita` li jghix fiha – altru milli jinheba wara paraventu;

"iii. Illi kieku ghall-grazzja tal-argument ma kienx hawn predecessuri ghar-rikorrenti li tramite avukatura serja w indipendenti ippersegwew id-drittijiet legittimi taghhom b'serjeta` u b'rigorozita`, kieku ghadna nghixu fit-tiranija li dawn id-drittijiet jippruvaw jikkontrastaw;

"iv. Illi *di piu`*, hu wkoll inkwetanti l-argument sollevat mill-intimat li: "jkun ta' ghajb kbir ghas-sistema kollha tal-amministrazzjoni tal-gustizzja jekk proceduri kriminali jithallew jitwaqqfu fuq semplici allegazzjoni ta' vjolazzjoni tal-jeddijiet fundamentali tal-bniedem", (ara fol 8);

"v. Ili tali indole jittradixxi atitudini xejn ghaqlija anzi, perikoluza, fejn qed jigi ritenut mill-ufficcju ta' *l-akbar habib tal-imputat*, (il-prosekutur), li jagixxi f'isem ir-Repubblika f'azzjoni kriminali kif rapprezentata mill-intimat, li meta wiehed ifittex legittimament id-drittijiet tighu, kif ukoll meta l-qorti – in rapprezentanza tal-amministrazzjoni tal-gustizzja – takkorda tali rimedji hekk imfittxija, allura dawn ikunu ta' "**ghajb kbir ghas-sistema kollha tal-amministrazzjoni tal-gustizzja**";

"vi. Illi tenut kont tal-fatt li dan il-kliem mhux biss jikkostitwixxi disprezz lejn l-awtorita` tal-qorti, izda jimmina wkoll minn gewwa r-retta amministrazzjoni tal-gustizzja stante li attur importanti f'din ir-retta amministrazzjoni bhal ma hu l-intimat ghandu l-ardir jinsinwa li kemm –il darba qorti taqdi d-dover taghha skont il-"*haqq u s-sewwa*" tkun b'hekk qed thammar wicc il-gustizzja;

"vii. Illi xejn m'hux 'il-boghod aktar minn hekk, u din il-qorti tiehu l-opportunita` biex tirrespingi din l-insinwazzjoni bil-qawwa kollha permissibbli;

"viii. Illi tissottolinea wkoll li tali atitudini tal-intimat bl-ebda mod ma tista' tkun kondivisibbli u ghandha tattira biss l-indinjazzjoni ta' kull min verament ghandu ghal qalbu l-vera sovranita` tad-dritt u r-retta applikazzjoni tal-ligi – *b'gustizzja* – minghajr ma wiehed ihares lejn ucuh;

"ix. Illi ghaldaqstant qed tissottolinea li qed tirrespingi tali allegazzjonijiet bil-qawwa kollha u tawspika li ma jkollhiex ghalfejn tindirizza tali atitudini tirannika li ma tixraqx lill-pajjiz li qed jaspira li jkun protagonist fl-isfera anke internazzjonali tad-drittijiet fundamentali;

"Ikkunsidrat:

“Illi l-indirizz tad-decizjoni odjerna hi necessarjament limitata mill-estensjoni postulat mir-rikorrenti kif fuq sintetikament espost;

“Illi ghalhekk il-qorti hi rinfaccata b’talba biex minghajr dilungar inutili tordna s-sospensjoni tal-procedura kriminali fuq indikata qabel ma jkun tard wisq ghar-rikorrenti billi jigi mghoddi proceduri wara decizjoni pregudikanti fil-konfront tieghu minghajr ma jinghata sodisfazzjon ragonevoli – anke jekk negattiv ghalih;

“Illi minghajr ma tigi ndirizzata din l-ahhar vertenza li hi l-iskop tar-rikors principali fuq riferit jirrizulta s-segwenti:

“1. Illi l-procedura kriminali *de quo* hi rizultat dirett tad-decizjoni tal-intimat *ai termini* tal-artikolu 22 tal-Kap 101;

“2. Illi l-effett dirett ta’ din id-decizjoni awtomatikament jitfa’ lir-rikorrenti f’kategorija penali aktar pezanti;

“3. Illi r-rikorrenti ma jistax jinghata s-sodisfazzjon mehtieg minn kull bniedem ragonevoli stante li r-raguni ghal tali procedura aktar pezanti fil-konfront tieghu la tinghata u wisq anqas hi sindakabbli minn awtorita` gudizzjarja imparzjali w indipendenti;

“4. Illi s-sitwazzjoni esposta fil-paragrafu precedenti kienet skrutinata dettaljatament mill-qorti ta’ Strassburgu fil-kawza **Camilleri vs Malta** datata t-**22 ta’ Jannar, 2013**, fejn giet censurata severament, ghalkemm kien hemm zewg vucijiet kontrastanti;

“Ikkunsidrat:

“Illi tenut kont tas-suespost, il-vertenza ndirizzata mir-rikorrenti, nonostante li giet s’issa dejjem respinta mill-Qorti Kostituzzjonali lokali, timmerita riezami mill-istess organi Kostituzzjonali – specjalment anke minhabba l-insenjament ricenti minn Strassburgu fuq riferit u l-izvilupp allura riskontrat;”

Trattat l-appell, li fih l-Avukat Generali talab ir-revoka ta’ dan il-provvediment, din il-Qorti tara li c-cirkostanzi ta’ dan il-kaz ma kienux jimmeritaw “*interim measure*” fis-sens li nghata. Kif inghad fil-ktieb “Theory and Practice of the European Convention on Human Rights”, ta’ van Dijk et (4 ediz. 2006, pagna 113),

“*In the majority of cases the interim measures are taken seriously by the national authorities. In fact it is only in cases of extreme urgency that interim measures are indicated: the facts must prima facie point to a violation of the Convention, and the omission to take the proposed measures must result or threaten to result in irreparable injury to certain vital interests of the parties or to the progress of the examination. Such would be the case, for instance, if an expulsion threatens to constitute a violation of Article 3 of the Convention, in view of a serious risk that the person concerned will be exposed to torture or inhuman treatment or punishment. In that case a stay of expulsion may be requested until the Court has had the opportunity to investigate the case. However, it will do so only if there is a high degree of probability that a violation of Article 3 is likely to occur. This requires that the applicant state his case in a convincing manner and possibly also presents some evidence showing the danger to life or limb to which he may be exposed if expelled or extradited to a particular country. It is not sufficient for the applicant to provide information about the danger or uncertain situation in the country of destination and/or his being an opponent of the ruling Government.* ”

Ma jidhirx li, f’dan il-kaz, jezistu dawn l-estremi. Wiehed ifakkar li ilment simili, in kwantu bazat fuq l-Artikolu 6 (dritt ghal smiegh xieraq), ma kienx gie accettat mill-Qorti Ewropeja, u l-ilment gie accettat taht l-Artikolu 7, in kwantu din id-diskrezzjoni tal-Avukat Generali setghet thalli f’mohh l-akkuzat incertezza dwar il-piena li seta’ jehel. Kif, pero`, osservat il-Qorti Ewropeja fid-decizjoni taghha **Camilleri v. Malta**.

“*Further, the Court cannot speculate as to the tribunal to which the applicant would have been committed for trial had the law satisfied the requirement of foreseeability. Indeed, the present case does not concern the imposition*

of a heavier sentence than that which was applicable at the time of the commission of the criminal offence or the denial of the benefit of a provision prescribing a more lenient penalty which came into force after the commission of the offence (see, inter alia, Alimucaj v. Albania, no. 20134/05, 7 February 2012; Scoppola (no. 2), cited above, and K v. Germany, no. 61827/09, 7 June 2012) and therefore the Court does not consider it necessary to indicate any specific measure".

Ghalhekk il-process tas-smiegh tal-guri mhux per se jmur kontra d-drittijiet tal-bniedem, anke taht ic-cirkostanzi lamentati mir-rikorrent, dejjem jekk jitmexxa b'mod gust u jaghti lill-akkuzat smiegh xieraq. Ir-rimedju f'kaz ta' sejbien ta' ksur mhux it-twaqqif jew it-thassir tal-process kriminali, cioe`, ta' dak li jkun sar bl-ezercizzju tad-diskrezzjoni tal-Avukat Generali, u kwindi l-guri f'dan il-kaz m'ghandux jitwaqqaf. Il-Qorti Ewropeja ghamlitha cara illi dak li sabet kien biss nuqqas ta' *forseeability* prevvist mill-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropeja, liema nuqqas certament ma jfissirx li l-process kriminali ghandu jieqaf u ma ghandux iservi sabiex igib bhala konsegwenza l-paralizi tas-sistema gudizzjarja. Il-fatt li, skont il-Qorti Ewropeja (b'*dissenting opinion* tal-Imhallef Malti), l-akkuzat li allegatament wettaq ir-reat seta' ma kienx jaf il-massimu tal-piena li seta' jkun soggett ghalih jekk jinqabad u jinstab hati, ma ghandux izomm is-smiegh innifsu tal-kaz, li hija haga indipendenti mill-prevedibbilita` o meno tal-piena. Il-piena hi dik stabbilita fil-ligi fil-mument li allegatament twettaq ir-reat, u n-nuqqas ta' *forseeability* jista' jaghti lok ghal xi rimedju iehor, izda mhux li jitwaqqaf il-process gudizzjarju fil-konfront tal-persuna implikata.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet premessi, tiddisponi mill-appell tal-Avukat Generali billi tilqa' l-istess, thassar u tirrevoka d-decizjoni tal-ewwel Qorti tat-22 ta' Frar, 2013, u tichad it-talba tar-rikorrenti sabiex il-proceduri kriminali pendenti kontra tieghu jitwaqqfu.

L-ispejjez tal-proceduri sa issa jithallsu mir-rikorrent Joseph Camilleri.

L-atti qed jigu rinvjati lill-ewwel Qorti biex din tisma' u tiddeciedi l-kaz fil-meritu skont il-ligi.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------